

สรุปมติการประชุมคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

ครั้งที่ 2 / 2563

เมื่อวันพุธที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2563

ณ ห้องประชุมชัยนาทนเรนทร อาคาร 1 ชั้น 2 สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

กรรมการผู้เข้าประชุม

1. นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการ
2. นางพัชรี อาระยะกุล ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์ กรรมการ
แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์
3. นายสุภัทร จำปาทอง ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กรรมการ
แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
4. นายนิรัตน์ พงษ์สิทธิถาวร รองปลัดกระทรวงมหาดไทย กรรมการ
แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย
5. นางสาวน้ำฝน ผ่านภพ ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบสุขภาพเด็ก
และเยาวชน กรรมการ
แทนปลัดกระทรวงยุติธรรม
6. นางอุดมลักษณ์ สอนสารี รองอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรรมการ
แทนปลัดกระทรวงแรงงาน
7. นายพีรชัยเทพ คงขาว ผู้อำนวยการกลุ่มเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมและ
สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม กรรมการ
แทนปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
8. นายบรรลือ วิศิษฏ์อนุพงษ์ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา กรรมการ
แทนปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์
วิจัยและนวัตกรรม
9. นายธนัช พจน์พิศุทธิพงษ์ ผู้อำนวยการกองสร้างเสริมสุขภาพ สำนักอนามัย กรรมการ
แทนปลัดกรุงเทพมหานคร
10. นางสาวสุภัทรา นาคะผิว กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ของวัยรุ่น กรรมการ
11. นายณรงค์ศักดิ์ อังคะสุวพลา กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านสาธารณสุข กรรมการ
12. คุณหญิง กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา กรรมการ
13. นางเพลินพิศ ศรีภพ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมสงเคราะห์ กรรมการ
14. นายโยธิน ทองพะวา ผู้แทนสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย กรรมการ
15. นางสาวสุดาพร ชัยเจียม ผู้แทนสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย กรรมการ

16. นายแพทย์สุวรรณชัย วัฒนายิ่งเจริญชัย	อธิบดีกรมอนามัย	กรรมการ และเลขานุการ
17. นายวีระ แข็งกสิการ	รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ แทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	ผู้ช่วยเลขานุการ
18. นายตฤณ ศรีวงศ์	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์ กรมกิจการเด็กและเยาวชน ผู้แทนกรมกิจการเด็กและเยาวชน	ผู้ช่วยเลขานุการ
19. นางสาวสุนีย์ ศรีสง่าตระกูลเลิศ	รองอธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ผู้แทนกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว	ผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการผู้ลาการประชุมเนื่องจากติดราชการ

1. นายยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยา	กรรมการ
2. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข		กรรมการ

เริ่มประชุม 09.30 น.

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

1.1 นายแพทย์สุวรรณชัย วัฒนายิ่งเจริญชัย อธิบดีกรมอนามัย เป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น คนปัจจุบัน

1.2 ในสถานการณ์ที่มีการระบาดระลอกใหม่ของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ขอให้หน่วยงานปรับระบบบริการด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ ลดขั้นตอนการให้บริการ เพื่อลดความเสี่ยงของประชาชนต่อการติดเชื้อ

มติที่ประชุม : รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 การรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ 1/2563

ฝ่ายเลขานุการได้จัดทำรายงานการประชุมคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ครั้งที่ 1/2563 เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2563

มติที่ประชุม : รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องสืบเนื่อง

ระเบียบวาระที่ 3.1 ร่างกฎกระทรวงกำหนดสิทธิในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. .... ได้เสนอร่างกฎกระทรวงฯ ดังกล่าว ต่อเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแล้ว อยู่ระหว่างรอการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

มติที่ประชุม : รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 3.2 การดำเนินงานตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการให้โอกาสเด็กและเยาวชนที่ตั้งครรภ์ ในสถานศึกษาได้รับการศึกษาอย่างเหมาะสม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข ลงนามในบันทึกข้อตกลง 3 กระทรวง ในวันที่ 14 กันยายน 2563 และร่วมกันจัดทำแผนรองรับ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าวต่อไป

มติที่ประชุม : รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 3.3 การประเมินยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับชาติ พ.ศ. 2560 – 2569 ในระยะครึ่งแผนยุทธศาสตร์ฯ (2560 – 2564) ฝ่ายเลขานุการได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการศึกษา และกรอบการดำเนินงานเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

มติที่ประชุม : รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 3.4 กลไกการดูแลช่วยเหลือและจัดการกรณีวัยรุ่นไม่ได้รับสิทธิหรือถูกละเมิดสิทธิ ตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 6 กระทรวงหลัก ร่วมกับมูลนิธิเข้าถึงเอดส์ และเครือข่ายภาคประชาสังคม ได้จัดทำแนวทางการให้ความช่วยเหลือวัยรุ่นที่ต้องการคำปรึกษาหรือต้องการขอรับสิทธิ โดยมีการจัดทำกลไกการช่วยเหลือวัยรุ่น ซึ่งอาจดำเนินการในรูปแบบ “ศูนย์ช่วยเหลือวัยรุ่นจังหวัด” (ศขร.จังหวัด) เพื่อรับเรื่อง และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการช่วยเหลือ

มติที่ประชุม : รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อทราบ

ระเบียบวาระที่ 4.1 สถานการณ์การคลอดในวัยรุ่นและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและข้อมูลตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ ฯ

- อัตราการคลอดในหญิงอายุ 10 - 14 ปี และ อายุ 15 - 19 ปี ลดลง
- การตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี มีแนวโน้มลดลงใกล้ค่าเป้าหมาย
- จำนวนหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี หลังคลอดหรือหลังแท้ง ได้รับบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่ และวิธีกึ่งถาวร เพิ่มมากขึ้น
- แม่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ระหว่างการศึกษา และหลังคลอดบุตร ยังสามารถศึกษาต่อที่เดิม มีส่วนน้อยที่ย้ายสถานศึกษา บางส่วนหยุดเรียน หรือลาออกจากสถานศึกษา ส่วนกลุ่มแม่วัยรุ่นหลังคลอดบุตรยังมีจำนวนเกือบครึ่งที่ต้องหยุดเรียนเพื่ออยู่บ้านเลี้ยงดูบุตร

มติที่ประชุม : รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 4.2 ความก้าวหน้าการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์
ในวัยรุ่น ระดับชาติ พ.ศ. 2560 – 2569 ซึ่งตัวชี้วัดการดำเนินงาน 34 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์ 19 ตัวชี้วัด
คิดเป็นร้อยละ 56 ไม่ผ่านเกณฑ์ 4 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 12 และรอประเมินผลในปี 2564 จำนวน 11 ตัวชี้วัด
คิดเป็นร้อยละ 32

มติที่ประชุม : รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 4.3 การดำเนินงานของสายด่วนให้คำปรึกษา 1663

สถิติผู้รับบริการที่โทรศัพท์เข้ามาขอรับคำปรึกษา ข้อมูลระหว่าง เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2563 มีผู้มา
ปรึกษาและเข้าช่วยเหลือเมตลิติตตาม พ.ร.บ. ทั้งสิ้น 5 กรณี จำนวน 6 ราย ดังนี้

- ถูกขอให้ออกจากสถานศึกษา 2 ราย (ร.ร. สังกัด สพฐ.)
- ไม่ให้บริการช่วยเหลือ/ส่งต่อ ในกรณียุติการตั้งครรภ์ 3 ราย ข
- ไม่แน่ใจว่าจะให้บริการช่วยเหลือ/ส่งต่อ เพื่อรับการยุติการตั้งครรภ์หรือไม่ 1 ราย เนื่องจากถูกส่งไปขอรับ
คำปรึกษากับเจ้าหน้าที่หลายคน และไม่ได้รับคำตอบใด ๆ จึงมาปรึกษาสายด่วน 1663

มติที่ประชุม : รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องเพื่อพิจารณา

ระเบียบวาระที่ 5.1 การบูรณาการใช้เครื่องมือ Teenage Digital Platform ในการสร้างความรอบรู้ ดูแล
ช่วยเหลือ และการส่งต่อเพื่อให้วัยรุ่นได้รับบริการที่เหมาะสม ทั้งด้านการศึกษา สุขภาพและสวัสดิการสังคม
ซึ่งสื่อออนไลน์นับว่ามีอิทธิพลต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ เป็นอย่างมาก การได้รับข้อมูลที่ถูกต้องจึงเป็น
สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้วัยรุ่นตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง จึงเห็นควรพิจารณาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการพัฒนา
Teenage Digital Platform และสนับสนุนข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายได้เข้าถึง
ข้อมูล เช่น ความรู้ด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ ความรู้เรื่องเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิต การประเมินตนเอง
การให้คำปรึกษาในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ และให้การช่วยเหลือ ส่งต่ออย่างเป็นระบบ

เสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณา

1. มีการเชื่อมโยงประสานการดำเนินงานเพื่อบูรณาการข้อมูล ความรู้ ช่องทางบริการ
ทั้งด้านการศึกษา สุขภาพ สังคมและเศรษฐกิจ
2. หน่วยงานภาคีเครือข่าย 6 กระทรวงหลัก และภาคีเครือข่ายร่วมกันผลักดัน ขยายผล Teenage
Digital Platform ไปสู่กลุ่มเป้าหมายวัยรุ่นและเยาวชน
3. กำหนดผู้รับผิดชอบให้มีผู้รับผิดชอบ เพื่อประสาน กำกับติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน
อย่างต่อเนื่อง และให้มีการรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานต่อคณะกรรมการฯ
4. ให้ทุกหน่วยงาน สนับสนุนข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายได้เข้าถึง
ข้อมูล และให้แต่ละกระทรวงมีบทบาทสำคัญ ดังนี้

4.1 กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงการอุดมศึกษาฯ ความรู้เรื่องเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิต
เข้ามาใน Teenage Digital Platform รวมทั้ง การประเมินผลความรอบรู้เรื่องเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิต

4.2 กระทรวงแรงงาน กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานภาคีเครือข่าย ร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อสร้างการเข้าถึง Teenage Digital Platform ในกลุ่มเป้าหมายที่รับผิดชอบ

4.3 กระทรวงสาธารณสุข ผลิตเนื้อหาเพื่อนำเข้าในระบบ สถานบริการสาธารณสุข นำข้อมูลที่ได้ คัดกรองจาก Teenage Digital Platform มาจัดบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ เช่น การเข้าถึงเวชภัณฑ์คุมกำเนิดและถุงยางอนามัย และเข้าถึงบริการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย รวมทั้ง ผลักดันให้มีการใช้งานในกลุ่มเป้าหมาย นักเรียนในสถานศึกษาทุกระดับ ให้คำปรึกษาในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ และให้การช่วยเหลือ ส่งต่ออย่างเป็นระบบ

มติที่ประชุม

1. เห็นชอบ
2. ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ
3. มอบฝ่ายเลขานุการประสานงาน

ระเบียบวาระที่ 5.2 การดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยดำเนินโครงการพัฒนาผู้นำเยาวชนสู่การเป็นผู้พิทักษ์สิทธิทางเพศของวัยรุ่น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิกับสุขภาพทางเพศ รวมทั้งพัฒนาแกนนำสภาเด็กและเยาวชนในการป้องกัน แก้ไข และเฝ้าระวังปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

ข้อเสนอต่อคณะกรรมการ

1. ให้กระทรวงศึกษาธิการบรรจุพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 เป็นหลักสูตรการเรียนรู้อิงวิชาชีพในวิชาสุขศึกษา
2. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเผยแพร่ข่าวสาร ผ่านช่องทาง Series, Facebook, Tik Tok, Instagram ให้เด็กและเยาวชนได้เข้าถึงมากยิ่งขึ้น ในพื้นที่ภาคใต้ซึ่งมีข้อระวังด้านศาสนา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนควรประยุกต์และถอดบทเรียนการทำงานของกลุ่มเปราะบาง และหาเครือข่ายเข้ามาร่วมทำงาน

มติที่ประชุม

1. เห็นชอบ
2. ให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ
3. มอบฝ่ายเลขานุการประสานงาน

ระเบียบวาระที่ 5.3 ข้อเสนอของคณะอนุกรรมการที่ปรึกษาอิสระด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

- เสนอให้มีการปรับปรุงแก้ไข กฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 7 ต้องไม่ให้นักเรียนหรือนักศึกษานั้นออกจากสถานศึกษาดังกล่าว เว้นแต่เป็นการย้ายสถานศึกษาตามเจตนารมณ์ของนักเรียนหรือนักศึกษาที่ตั้งครรภ์

- แจ้งเวียนให้สถานศึกษาทุกแห่งปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวอย่างเคร่งครัด ทั้งจัดให้มีระบบดูแลตรวจสอบเพื่อดำเนินการให้วัยรุ่นได้รับสิทธิในการรับการศึกษาภาคบังคับและภาคปกติอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอต่อคณะกรรมการ

1. พิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎกระทรวงศึกษาธิการแจ้งเวียนให้สถานศึกษาทุกแห่งปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวอย่างเคร่งครัด

มติที่ประชุม

1. เห็นชอบ
2. มอบกระทรวงศึกษาธิการดำเนินการ
3. มอบฝ่ายเลขานุการประสานงาน

ระเบียบวาระที่ 6 เรื่องอื่น ๆ

กำหนดการประชุมครั้งต่อไปประมาณเดือนกรกฎาคม 2564

มติที่ประชุม

- ประชุมครั้งต่อไปเดือนมีนาคม 2564

ปิดการประชุม 12.00 น.